

Nominasjonsprosesser 2027

Bakgrunn

Partiets fylker og lokallag skal denne våren igangsette sine nominasjonsprosesser for lokal- og fylkestingsvalget 2027. Det er fylkene og lokallagene og deres medlemmer som avgjør hvem som skal stå på partiets lister, men partiet som helhet har også et felles ansvar for at helheten i partiets lister representerer mangfold og bredde.

Hovedmålet for nominasjonsprosessen er å sikre at vi har gode kandidater og flest mulig lister. Mange steder er det en stor oppgave i seg selv å få nok kandidater til å få på plass en liste. Det er en stor fordel at dette arbeidet begynner så tidlig som mulig. Hele partiet må hjelpe til for å få på plass dette målet.

Det er et mål for SV at nominasjonsprosessene frem mot lokalvalget skal være åpne prosesser, som gir alle medlemmer og lokallag mulighet til å kunne engasjere seg i – og dermed bestemme hvem som skal representere partiet på fylkesting og i kommune- og bystyrrer.

Med dette notatet ønsker landsstyret i SV å peke på noen sentrale elementer som både kan sørge for gode prosesser samt sørge for en sammensetning av partiets kandidater som viser bredde og en tydelig profil.

Bredde i kandidater

Vedtektene fastslår at *nominasjonskomiteene skal legge vekt på god kjønnsbalanse og god geografisk fordeling, der listeforslaget i størst mulig grad skal speile bredden og mangfoldet i befolkningen*. Et viktig poeng er at selv om kanskje listeforslaget speiler en bredde, gjør ikke nødvendigvis summen av våre førstekandidater eller de som blir valgt inn det.

Ved lokal- og fylkestingsvalget i 2023 fikk SV et flertall av kvinner både i kommunestyrene og på fylkestingene. Sammenlignet med 2019 økte andelen kvinnelige folkevalgte i kommunene fra 54% til 60%, og på fylkestingene fra 55% til 63%.

Av alle innvalgte etter valget i 2023 sank andelen unge folkevalgte fra 13% til 10%. I denne sammenhengen vil det si personer født i 1993 eller senere.

SV har som uttalt mål å jobbe for et større mangfold i bakgrunn blant våre medlemmer, folkevalgte og tillitsvalgte. Hovedmålet er å få stilt lister der vi kan.

Nedgangen partiet har hatt blant unge folkevalgte er bekymringsfullt og må tas på alvor. Ved å rekruttere unge til kommunelistene blir det lettere å nå ut til unge velgere, bygge kommunikasjonskanaler i sosiale medier og sikre at partiet også framover har erfarne folkevalgte.

For å sikre tiknytningen til fagbevegelsen og bidra til at partiet tar opp spørsmål som er viktige for dem er det viktig med folk med bakgrunn fra fagbevegelsen høyt opp på listene. Særlig er det et mål å få med flere med tillitsvalgtbakgrunn.

Nominasjonsprosess og involvering

Vedtektene slår fast at:

- nominasjonskomiteer oppnevnes på årsmøte året før lokal- og stortingsvalg.
- nominasjonskomiteer skal være bredt sammensatt. En representant fra SU skal være med i komiteen dersom SU har et fylkeslag i fylket eller kommunen. Komiteen bør ikke være større enn at fortrolighet ivaretas.
- fylkeslagets årsmøte vedtar mandat for nominasjonskomiteen og tidsplan for nominasjonsprosessen for fylkestingslisten.

I tillegg til de vedtektsfestede rammene for nominasjonsprosesser ønsker landsstyret her å peke på noen punkter vi mener det er viktige å ta hensyn til:

- Alle medlemmene og lokallagene må få beskjed om hvordan nominasjonsprosessen er lagt opp, og hvordan de kan gå fram for å vise interesse for å stille til valg eller foreslå kandidater.
- Det skal ikke gå automatikk i renominasjon, men alle kandidater som har representert SV bør snakkes med. Alle de som sto på liste ved sist valg bør kontaktes.
- SV har fått mange nye medlemmer siden sist lokalvalg. Her vil det være mange ressurser, men som ikke nødvendigvis hverken kjenner til hvordan nominasjonsprosesser fungerer eller hvilke oppgaver og forventinger som ligger i rollen som folkevalgt. Legg en plan for hvordan disse medlemmene både involveres i medlemsdemokratiet, men også har mulighetene til å stille spørsmål om hva det innebærer å stille på liste.
- Fagforeninger og allierte organisasjoner kan kontaktes. De vil ofte kjenne til engasjerte personer som sympatiserer med SV.
- Sosialistisk Ungdom bør kontaktes for å kartlegge aktuelle unge kandidater.
- Nominasjonskomiteen skal undersøke med lokallagsstyret/fylkesstyret om partiskatt er betalt av sittende folkevalgte i tråd med vedtektene.
- Jfr. partiets etiske retningslinjer har lokallag- og fylkesledere ansvaret for å informere leder for aktuelle nominasjonskomiteer om hendelser hvor partienes retningslinjer er brutt. Leder for nominasjonskomiteen bør sjekke dette med lokallagsleder når de har konkrete navn på blokka som har sagt ja til å stille på listene.

Ved lokalvalget i 2023 var SV en del av felleslister i flere kommuner. Landsstyret vil peke på at det er et felles mål i partiet å unngå dette og heller stille SV-lister. I enkelte kommuner med lokallag med få medlemmer og liten aktivitet kan felleslister være den eneste muligheten for å få valgt inn personer med SV-bakgrunn. Dette er i så fall unntak, og bør diskuteres nøye med fylkeslaget.

Partikontoret har utarbeidet et skoleringsopplegg for nominasjonskomiteer, som kommer til å bli satt opp fra sentralt hold etter årsmøtesesongen er gjennomført. Det vil bli utarbeidet et notat til bruk i nominasjonsarbeidet med eksempler til forventninger til personer som ønsker å stille seg selv til disposisjon på listene. Dette notatet er ment som et utgangspunkt for at fylkes- og lokallag selv kan lage egne versjoner tilpasset lokale forhold og prioriteringer.

Kandidater som ønsker å stå høyt på listene bør gjøres oppmerksom på at en viktig del av strategien vår for velgerkontakt og å gjøre kandidatene kjent er igjennom dørbank.

Der det ikke er etablerte lokallag, eller det av andre grunner er vanskelig å få på plass en ordinær nominasjonsprosess, skal fylkeslaget bistå med å få på plass liste.

Nominasjonsmøtet

Frister i nominasjonsprosessen, og rettigheter i nominasjonsmøtet, reguleres av vedtektenes kapittel 10. Lokal- og fylkeslag har anledning til å sette strengere frister for sin prosess, men har ikke anledning til å bryte vedtektene.

Nominasjonskomiteens innstilling sendes ut senest 30 dager før nominasjonsmøter i fylkene og 14 dager før i lokallaget. Sted og tidspunkt for møtet bør likevel være kjent for alle medlemmer i lengre tid i forkant.

Jo tidligere vi har på plass lister og kandidater jo bedre og lettere vil jobben med å bygge og gjøre kandidater kjent i sine lokalsamfunn bli. Landsstyret oppfordrer fylkeslag og lokallag til å gjennomføre nominasjonsmøter i god tid før nyttår 2026.

Forretningsorden for nominasjonsmøtet bør gjøres kjent for medlemmer og lokallag i god tid før møtet. Hvordan forretningsorden kan endres må også være kommunisert og være en del av forretningsordenen. Vedtatt forretningsorden, inkludert frister for å melde inn kandidater, er bindende og kan kun endres av et flertall av nominasjonsmøtet.

Selv om det er mulig for kandidater å benke seg under selve valget bør forretningsorden og nominasjonsmøtet sette en frist for å melde inn kandidater som ikke er innstilt av den forberedende nominasjonskomiteen. Dette skaper både forutsigbarhet for innstilte kandidater, men også mulighet for delegatene til å bli kjent med kandidatene.

Forretningsorden for nominasjonsmøter bør inneholde:

- Hvem som har stemmerett (§10.1 og §10.2)
- Hvordan møtet konstitueres
- Hvordan forslag leveres og behandles samt frister for andre forslag
- Avstemming, avstemming med flere enn to kandidater og hvordan stemmelikhet behandles
- Taletid
- Hvordan forretningsorden kan endres.

I ressursbanken vil det ligge oppdaterte maler for forretningsorden på nominasjonsmøter for både lokal- og fylkeslag.

Landsstyrets vedtak:

- Landsstyret oppfordrer lokal- og fylkeslagene til å jobbe systematisk med å nominere flere personer med bakgrunn fra fagbevegelsen høyt på lista ved lokal- og fylkestingsvalget 2027.
- Alle fylkeslag skal vedta prosess for og datoplan for nominasjonsarbeidet på fylkesårsmøtene 2026 og landsstyret oppfordrer partiets lokallag til å legge opp til prosesser hvor frister og mulighet for innspill er godt kommunisert til lokallagets medlemmer.
- Landsstyret oppfordrer partiets nominasjonskomiteer til å bruke notater om forventninger til kandidatene i nominasjonsarbeidet.
- Landsstyret oppfordrer nominasjonskomiteene til å delta på partiets skolering for nominasjonskomiteer.